

“เรารู้ว่าเรารักเขา เพียงแค่วิธีการของเรามันบิดเบี้ยวทั้งคู่” ทนาย อินทิรา เจริญปุระ

ทนาย อินทิรา เจริญปุระ เป็นดารานักแสดง พิธีกร และนักเขียน ขณะเดียวกันเธอก็เป็นมนุษย์ที่เล่าเรื่องชีวิตของตัวเองอย่างเปิดเผยและซื่อตรง ทั้งเรื่องที่สุดขและเรื่องที่ยาก ไม่ว่าจะเรื่องอุบัติเหตุรถชนรุนแรง ชีวิตผู้ป่วย PTSD การเป็นโรคซึมเศร้า ความสัมพันธ์กับแม่ที่ป่วยซึมเศร้ามายาวนานและเป็นโรคสมองเสื่อมในบั้นปลาย ซึ่งเรื่องของแม่นั้นทำให้อาการป่วยของเธอรุนแรงขึ้น

ผ่านวันและคืนมาร่วมปีหลังแม่จากไป เราจึงขอให้เธอเล่าความเข้าใจของเธอต่อความสัมพันธ์ต่อแม่แน่นอนว่าหลายประเด็นเป็นเรื่องยาก และเมื่อมองกันตรงๆ ความคาดหวังที่เธอมีต่อความสัมพันธ์ก็ทำให้เส้นทางนั้นวิบากขึ้น ก็ในเมื่ออุดมคติของการเป็นลูกและแม่ที่ตีมันสิ่งสูงใจเราจนสลัดไม่ออกด้วยกันทั้งนั้น ไม่มากก็น้อย เราจึงบิดเบี้ยวจากความเป็นจริง และเมื่อถอดแว่นตาอุดมคติเหล่านั้นลง นี่คือภาพที่ทนายเห็นชีวิตของเธอในปัจจุบัน

คำถามที่กอด UNDO ไม่ได้

ตั้งแต่เด็กๆ ทราญรู้ว่าแม่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า พ่อก็จะบอกว่า บางทีแม่เขาก็อาจจะอึ้งๆ ประหลาดๆ ไปบ้าง พี่ทราญก็เข้าใจเขาหน่อยนะลูก เราเป็นลูกสาวคนโตของครอบครัว ก็เลยสร้างเงื่อนไขหนึ่งปักไว้ในใจเสมอว่า แม่ป่วยนะ เราต้องตามใจเขา แล้วไ้การตามใจแม่ การทำตามสิ่งที่แม่บอก มันดูเป็นเรื่องปกติธรรมดาหลายๆ ในสังคมไทย ทราญจึงโตมากับการตามใจแม่ตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไร ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะแปลกประหลาดพิสดารอย่างไรก็ตาม เราจะรู้สึกว่ามันถูกต้อง ลูกที่ไหนก็ต้องทำอย่างนี้ เราจะไปรู้สึกไม่ดีกับสิ่งเหล่านี้ไม่ได้

แต่มาถึงจุดหนึ่ง วัยเราเปลี่ยน มนุษย์ทุกคนเปลี่ยน แม่ก็เปลี่ยน พ่อโลกของเราเปลี่ยนไป มันก็เป็นไปไม่ได้ที่เราจะทำตามเขาแบบไม่มีเงื่อนไข แม่เขาก็ตกใจว่าทำไมเราถึงเปลี่ยน ทั้งๆที่สิ่งที่เปลี่ยนอาจสมเหตุสมผลก็ตาม เช่น เราเริ่มทำงานตั้งแต่อายุสิบสี่ แม่จะบ่นตลอดว่าเราสร้างความเดือดร้อนให้เขาที่เขาจะต้องมาขับรถให้เราจึงคิดว่าวันหนึ่งเราจะต้องขับรถและดูแลตัวเองให้ได้ แต่พอเราขับรถเองได้ แม่กลับไม่ให้เราไปเอง หรือเขาสอนเราว่า ถ้าแม่เรียกให้หยิบของอะไรในห้องแม่ ห้ามไปยุ่งกับของอื่นๆ มันเป็นมารยาท แต่เขาเข้าห้องเราได้ตลอด อ่านไดอารี่เด็กน้อยของเราตลอดเลย เราก็ เอ๊ะ รู้สึกไม่โอเค และไม่เข้าใจว่าชุดความคิดอันไหนกันแน่ที่ถูกต้อง

นอกจากนี้เขายังห้ามเราหลายอย่าง เช่น ไม่ให้คุยกับเพื่อนนานๆ ไม่ให้ไปนอนบ้านเพื่อน ไม่ให้เพื่อนไปนอนบ้าน ไม่ๆๆ ฯลฯ เราก็อยู่ในเงื่อนไขว่า โอเค เราตามใจแม่ จนวันหนึ่งทราญอายุสามสิบ ทราญก็บอกแม่ว่า จะไปงานวันเกิดเพื่อน ซึ่งเป็นกลุ่มเพื่อนในกองที่แม่ไม่เคยเจอ แม่ก็บอก โอเค ไปสิ กลับทุ่มหนึ่งนะ เราก็บอกว่า มันเป็นไปได้แม่ แต่ไม่ต้องห่วงนะ ทราญจะรับผิดชอบตัวเองด้วยการไม่ขับรถไป แม่จะได้ไม่ต้องห่วงว่าจะมาแล้วขับ แม่ก็บอกว่า ไม่ได้ไม่ให้ไปๆ ห้ามกันรุนแรง จนสุดท้ายลงไม้ลงมือ ยึดกุญแจรถ เอาบุหรีจี้มแซนเรา ซึ่งจริงๆ จะเอามาจี้หน้า เพราะถ้าเธอไม่สวยก็ออกไปเจอใครไม่ได้

เหตุการณ์มันรุนแรงมากจนเราต้องตั้งคำถามว่า มันคืออะไร ต้องมีอะไรผิดสักอย่าง แล้วเราต้องตามใจเขาขนาดไหนถึงจะพอ ถ้าวันหนึ่งเขาบอกว่า อยากตัดแขนเราทิ้ง เราต้องให้ไหม ในขณะที่เราถูกสอนมาว่า พ่อแม่ทำอะไรก็ไม่ผิด ลูกที่ดีต้องเชื่อฟังพ่อแม่ แต่พอเจออะไรแบบนี้มากๆ เข้า มันทำให้เราทะเลาะกับตัวเองมาก มากจนเราป่วย เพราะลึกๆในใจเราก็ไม่ได้โอเคกับสิ่งที่เขานั่งอยู่ เราถามตัวเองเสมอว่า ไข้แล้วหรือ นี้ถูกต้องจริงหรือ คนเราจะรักกันแบบไม่มีเงื่อนไขได้จริงหรือ ทราญเริ่มตั้งคำถามว่า เงื่อนไขตรงนี้จะไปสิ้นสุดตรงไหน เราต้องพิสูจน์ขนาดไหนเพื่อให้เราเป็นคนทีโอเคแล้ว น่ารักแล้ว ดีแล้ว ในสายตาแม่

หลายๆคนฟังมาอาจบอกว่า โอ๊ย ก็ยอมไปอีกเรื่องเหอะ แต่มีมันสามสิบปีแล้วนะ หลังจากทนายตั้งคำถามแบบนี้ ก็กด UNDO อีกไม่ได้ มันอยู่ในใจเราเสมอ ไม่ว่าจะแสดงออกหรือไม่ก็ตาม

2

หมอคะ หนูเหนื่อยกับแม่มากเกินไป

จนเรามีอุบัติเหตุรถชนเมื่อ 7-8 ปีก่อน เรามีอาการซึมเศร้าและ PTSD (Post-Traumatic Stress Disorder : สภาวะป่วยทางจิตใจเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจ) ตอนนั้นกระตุกตื่นคอซี่ 2-3-4 แตก หมอก็บอกว่าต้องผ่า ถ้าไม่ผ่ามีสิทธิ์เป็นอัมพาต แต่ผ่าแล้วก็ไม่รู้จะเป็นอย่างไรต่อ ซึ่งแน่นอนว่าถ้าเป็นอัมพาตเราก็จะทำงานไม่ได้ พอแม่ได้ยินก็เบอร์แรงมาเลยว้า ฉันทนเอาเงินที่ไหนรักษาแก โวยวายจนน้องชายต้องเข้ามาขวาง เราก็เอาข้อมูลชุดนั้นมาคิดอยู่ตลอดเวลา แทงตัวเองซ้ำๆตอนที่รักษาตัวจนป่วยซึมเศร้ารอบแรก ทนายเลยต้องกินยาและคุยกับจิตแพทย์ จนได้มองย้อนชีวิตตัวเองจริงๆจังๆ แล้วก็พบว่า มีเรื่องอีกเยอะแยะในร่างกายและจิตใจที่เราไม่ได้สำรวจมัน พอมาสำรวจก็ได้คำตอบ ได้รู้จุดอ่อนที่เราแตะไม่ได้เลย

เช่น แต่ก่อนทนายจะตกใจมากเวลามีคนพูดว่าไม่โอเคกับพ่อแม่ตัวเอง จนลืมนึกว่าหลายทีเราก็ก็นึกกับพ่อแม่เหมือนกัน พอวันหนึ่งแม่ทนายป่วยเรื่องทางสมอง ทนายก็มีปัญหาเกี่ยวกับแม่เยอะมาก เราเครียดมากๆ แต่พอเริ่มคิดจะเอ่ยเล่าให้ใครสักคนฟังว่า เมื่อคืนไม่ได้นอนเลย แม่เขาเรียกจะเอานั่นเอานี่ตลอด ทุกคนก็จะตอบมาในแนวว่า มีแม่ให้เรียกใช้ก็ดีเท่าไรแล้ว เราก็บีบแบบ เหนื่อยเลย เริ่มกลับมาคิดว่า จริงๆเราควรเป็นลูกที่ทุ่มเทเพื่อจะเป็นตามอุดมคติ หรือเราควรจะเป็นมนุษย์ที่ยังมีความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เหนื่อย ไม่เหนื่อย ดี ไม่ดี อยู่กันแน่

ตอนไปเจอจิตแพทย์ เราเล่าเรื่องตัวเองกับแม่ไปหลายเรื่อง แล้วก็คิดอยู่นาน คิดอยู่หลายรอบ รวบรวมกำลังใจทุกสิ่งอย่างเพื่อบอกกับหมอว่า “หมอคะ หนูเหนื่อยกับแม่มากเกินไป” หมอบอกว่า หมอก็รอให้คุณทนายพูดคำนี้อยู่เหมือนกัน เพราะหมอฟังอย่างเดียวหมอยังเหนื่อยเลย เราก็บีบ อ้าว หมอ เราจะพูดว่า เปื่อหน่าย เหน็ดเหนื่อย กับแม่แบบนี้ก็ได้ด้วยหรอ

หมอก็บอกว่า ได้สิ แต่เราต้องยอมรับเหมือนกันนะว่า คุณทนายตามใจแม่เขาตั้งแต่ต้น ไม่เคยบอกว่าตัวเองอยากได้อะไร ไม่เอาอะไร แม่เขาเลยเสียนิสัยมาก เหมือนแม่ที่เลี้ยงลูกแล้วตามใจจนเด็กนิสัยเสีย ผู้ใหญ่ก็เหมือนกัน พอคุณทนายตามใจแม่ขนาดนี้ วันหนึ่งทำไม่ได้ ผลก็กลับมาหาตัวเอง หมอบอกว่า เราารู้สึกได้นะ นี่ไม่ใช่เรื่องผิด ไม่ใช่สิ่งที่เราจะกดลบทิ้งไปได้ อยู่ารู้สึกผิดกับตัวเอง ค่อยๆหาวิธีแก้ว่ามีทางไหนบ้าง ว่าแล้วหมอก็บอกทางเลือกให้อย่างเป็นธรรมชาติมากๆ จนเรารู้สึกว่า เฮ้ย เรางงอะไรอยู่ 20-30 ปีวะ

หลังจากจุดนั้น ทำให้เราคิดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเรากับพ่อแม่มันมีปัญหา และเริ่มหาทางแก้ แต่ถ้าเราไม่คิดว่ามันเป็นปัญหาสักที มันจะไม่มีวันมีทางออก ทางเดียวก็คือทน ไม่เราทนก็เขาทน ซึ่งแน่นอนว่าทุกทางออกมันมีราคาที่ต้องจ่าย อย่างทราย ที่เคยคิดว่าการตามใจแม่คือลูกที่ประเสริฐ เราต้องได้รางวัลบุตรแห่งปีแต่การทนแบบนั้นมาสามสิบปีก็มีราคาที่ต้องจ่าย

ทุกวันนี้แม้ทรายจะไม่มีลูก แต่เข้าใจคำว่า “พ่อแม่รังแกฉัน” มากๆ ทรายรู้สึกถึง ถึงจุดหนึ่ง ทรายรังแกแม่ ทำให้เขาติดกับการอยากได้อะไรก็ได้ อยากให้ทำอะไรเราก็ทำ ไม่ว่าจะพิสดารพันลึกขนาดไหน เขาอยากทดสอบความรักของเราอย่างไรก็ได้ เพราะเราจะทำให้เขาเสมอ แต่ว่าจริงๆ แล้วมันทำร้าย ไม่ได้ทำร้ายแต่แม่ แต่ทำร้ายเราด้วย มันทำให้เขาเชื่อในข้อมูลที่ไม่เป็นจริงว่า เมื่อเรียก เราจะมาเสมอโดยไม่มีข้อแม้ ซึ่งความเป็นจริงมันเป็นไปได้

3

คำตอบไม่สำเร็จรูป

เรื่องหนึ่งที่สะกิดเรามากๆคือ ทรายไปถ่ายละครต่างจังหวัดตั้งแต่เช้าโดยนั่งรถกองไป พอเสร็จงานก็จะกลับพร้อมทีมงาน ช่วงบ่ายๆแม่ก็โทรมา “กลับบ้านเดี๋ยวนี้” เราก็บอกว่ากลับไม่ได้ ออกกองอยู่ ซึ่งแม่รู้ที่อยู่ว่าชีวิตการทำงานในกองถ่ายมันเป็นยังไง เราถามว่ามีอะไรไหม เขาก็บอกไม่มี แต่อยากให้กลับ เราก็ เฮ้ย แม่ ไม่ได้สิ เพราะเดี่ยวยังไงก็กลับแน่ๆ แต่ตอนนี้กลับไม่ได้ งานไม่เสร็จ เขาก็บอกว่า งั้นก็กลับมาเก็บศพฉันทันทีแล้วกัน เราก็ล่กลุย โทรกลับเขาก็ไม่รับสาย จนสุดท้ายเราก็ร้องท่มร้องไห้หน้าตานอง บอกกองถ่ายว่ามันมีเรื่องอย่างนี้เกิดขึ้น ทุกคนก็หารถตู้ เอาพี่ทรายไปส่งก่อน ตลอดทางที่นั่งรถกลับมาก็ใจไม่ดีเลย โทรหาคนนั่นคนนี่ตลอด น้องก็บอกไม่มีอะไรหรอก เพราะตอนนั้นที่กรุงเทพฯ คือห้าโมงเย็น ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นจริงๆ กว่าจะถึงบ้านก็ไม่ทันแล้ว

พอทรายมาถึงบ้านก็เจอแม่ เราดีใจนะ แต่ไม่เข้าใจ ทำไมแม่ทำแบบนี้ เขาก็บอกว่า อยากรู้ว่าถ้าเขาเรียกเราจะกลับมาจริงไหม เราก็อึ้งไปเลย เพราะตลอดเวลาที่เป็นลูกเขา เราจะโดนเขาว่าตลอด ว่าเราไม่สวย ตัวใหญ่ แขนใหญ่ ขาใหญ่ ฯลฯ ไม่ว่าแม่จะพูดเล่นหรือพูดจริงตาม เขาพูด เพราะฉะนั้นสิ่งเดียวที่ทรายรู้สึกว่าเป็นแก่นที่ยึดถือเป็นคุณค่าของเราคือการทำงาน ทรายไม่เคยมีปัญหากับการทำงาน ไม่เคยไปสาย ไม่เคยเรื่องมาก แต่พอมีเหตุการณ์นี้ เราารู้สึกว่า แม่กำลังสั่นคลอนสิ่งที่เป็นแก่นของตัวเราอยู่ แล้วถ้ามันเกิดขึ้นบ่อยๆ ทรายก็ไม่มีหน้าไปบอกใครแล้วว่า ถึงฉันไม่สวย แต่ฉันตั้งใจทำงาน จะกลายเป็นว่า สวยก็ไม่สวย ทำงานก็ปัญหาเยอะ แล้วชีวิตทรายจะเหลืออะไรให้ล้มตาแล้วลุกขึ้นมาทำ มันหมดเลย

ประกอบกับทนายถูกเลี้ยงมาให้ยึดติดกับงาน เช่น ตอนพ่อทนายป่วย เขาก็บอกแม่ว่าไม่ต้องบอกทนายนะ เพราะถ้าบอกก็ช่วยอะไรไม่ได้ ให้มันทำงานให้เสร็จ เดี่ยวค่อยกลับมาว่ากัน เราโตมากับครอบครัวแบบนี้ ถูกฝึกมาแบบนี้ แต่วันหนึ่งกลับถูกทำลายโดยคนที่ฝึกเรามาเองอีกที เหตุการณ์นี้มันจึงทำให้เราไปต่อไม่ถูก

พอได้มาคุยกับหมอ หมอก็ถามว่า เราโกรธไหม ก็โกรธนะ แต่พอโกรธ ก็รู้สึกว่าการโกรธไม่ได้ ไม่ควรโกรธ เพราะเขาป่วย แต่หมอกลับบอกว่า ต้องโกรธนะ เพราะแม่ไม่ควรมาล้อเล่นกับเรื่องแบบนี้ แล้วคุณทนายได้บอกแม่ไหมว่าไม่ควรทำแบบนี้อีก เราก็ไม่ได้บอก เพราะคิดว่าเขาไม่สบาย หมอก็บอกว่า ใช่ เขาไม่สบาย แต่เขาไม่ได้หูหนวก เราก็ เออ จริงว่ะ

จริงๆแล้วทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแม่ เราเลี่ยงการปะทะ บอกตัวเองว่า ช่างมันๆ ซึ่งเป็นคำตอบสำเร็จรูป แต่ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง สมมุติคนอื่นทำแบบนี้กับเรา เราโกรธและด่าแน่ๆ แต่พอเป็นแม่ทำอย่างเดียวกัน เราจะไม่โกรธเธอ เราแค่เสียดายที่จะจัดการความสัมพันธ์ให้ใหม่ ซึ่งเรื่องนี้มันใช้ได้กับทุกความสัมพันธ์เลย เวลามิเรื่องที่ไม่โอเค เราบอกคนอื่นได้ แต่พอเป็นพ่อแม่ เราเจ็จ เราไม่ยอมจัดการความสัมพันธ์

4

ยอม

การที่มีหมอให้เราเปิดใจได้เป็นเรื่องที่ดีมาก ทนายโชคดีที่เจอหมอที่จูนกันได้ แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ตัวคุณต้องเปิดใจก่อน ทนายเข้าใจว่ามันเป็นเรื่องยากสำหรับหลายๆคนที่จะไปหาจิตแพทย์ บางคนไม่กล้าไป บางคนไม่ชินกับการสนทนากับตัวเอง โชคดีที่ทนายไม่ได้รู้สึกแปลกกับการไปหาจิตแพทย์ เพราะเคยไปเป็นเพื่อนแม่บ่อยๆ และชินกับการคุยกับตัวเองอยู่เรื่อยๆ เลยโอเคที่จะคุยกับหมอ แม้บางเรื่องเล่าไปแบบไม่ปะติดปะต่อ อารมณ์เยอะมาก แต่เราก็รู้สึกว่ามันคือราคาที่เรากำลังจ่าย ถ้าเราอยากหาย แล้วเราไม่ยอมพูด ไม่ยอมหาต้นเหตุ มันจะหายได้ยังไง ทนายพบว่า มันต้องใช้ความเชื่อใจสูงมากๆระหว่างคนไข้กับหมอ ซึ่งตรงนี้เป็นกำแพงที่หลายๆคนข้ามไปไม่ได้

ช่วงที่เราไปหาหมอ แม่ก็ไม่ชอบหมอกคนนี้นักๆ แม่เขารู้สึกว่า หมอเข้าข้างทนายตลอด หมออยู่ให้ทนายแข็งข้อกับแม่ ซึ่งจริงๆหมอไม่ได้ทำแบบนั้น เขาแค่ฟังเรา ถามว่าเราอยากมีชีวิตแบบไหน ซึ่งทนายไม่คิดเรื่องนี้เลย จนมันน่ากลัวว่า วันหนึ่งเราจะเข้ากับใครไม่ได้ เพราะวันๆเอาแต่ดูแลพ่อแม่ เหมือนคนที่พอพ่อแม่เขาตาย เขาหายไปบวชซีเลย เพราะไม่รู้จะใช้ชีวิตยังไง พี่น้องก็ไม่คุ้นกัน หลานก็จำไม่ได้ว่ามีอาคนนี้อยู่ ชีวิตไม่มีการไปแสวงก์เอาต์

ชีวิตแบบนี้อาจตอบโจทย์เรื่องความกตัญญู แต่ไม่ตอบชีวิตของเรา แล้วคนที่เป็นแบบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นลูกสาว เป็นพีคนโต เป็นโสด แล้วมีแนวโน้มเป็นโรคซึมเศร้าอีก โอโห เรานี้ตึกถูกทุกข้อ ใช่เลย หมอเคยบอกเราว่า

คุณทรายมีประวัติป่วยเป็น PTSD อารมณ์รับเรื่องแม่ไว้คนเดียวนะ มันจะไม่ไหว ตอนแรกฟังเราก็คิดว่า ไม่นานนี้นั้น
หรืออึ้ง แต่ไปๆมาๆ เออ มันจริง

เรื่องยากอย่างแรกคือการขอความช่วยเหลือ ซึ่งจริงๆเราควรขอตั้งแต่แรก น้องก็บอกว่า เขาก็รออยู่ตลอด
ว่าเมื่อไหร่เราจะขอให้ช่วย เพราะถ้าทรายไม่เอ่ยปาก แล้วเขาเสนอตัวเข้ามาเอง แม่ต้องปิดว่าไม่เอา เรียกหาแต่พี่
ทรายแน่ๆ ทันทึที่ทรายขอให้ช่วย น้องก็เข้ามาช่วยแบ่งเบาได้ เช่น ทรายเลิกกองตีสาม พຽงนี้ต้องพาแม่ไปหาหมอ
แปดโมงเช้า ปกติทรายต้องไป น้องก็กลัวมากกว่าจะพากันไปหลงข้างทาง นอนก็ไม่ได้นอน ระหว่างทางก็มีบท
สนทนาที่ทำร้ายจิตใจกันตลอด แรกๆทรายรู้สึกผิดมากเลยที่ไม่ต้องไป วันนั้นนอนตื่นสายก็ได้ แต่ในใจมันก็ เหนออะ
หมอจะว่าไงบ้าง มันรู้สึกกลัว จนน้องชายบอกว่า อย่าทำตัวเหมือนลูกคนเดียวได้เปล่า นี่ก็ลูกนะ แม่เขาเหมือนกัน
แบ่งๆกันใช้บ้าง เราโชคดีมากที่มีพี่น้องช่วยกัน ไม่อย่างนั้นทรายคงตายแน่ๆไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

อีกเรื่องที่ยากคือการไม่รู้สึกลด ระบบอัตโนมัติของการเป็นลูกคือการตอบว่า ได้แม่ ทรายคิดว่าลูกคนอื่นก็
เป็น แต่พอวันหนึ่งเราต้องฝึกจัดการความสัมพันธ์ ต้องพูดคำว่า “ไม่” มันยากมากๆ เพราะเขาจะตัดพ้อ แล้วเรา
จะรู้สึกผิดทันที แล้วก็ยากที่จะกลับมามุมคิดว่า เขาเป็นคนเหมือนกับเรา เรื่องของเราก็กสำคัญ เรื่องของแม่ก็สำคัญ มัน
ต้องมีลดหลั่นกันไป

เขาจะใช้ทุกวิถีทางที่เคยได้ผล ตัดพ้อ ถ่มถุย นินนี่โนน เราก็กต้องยืนยันว่า ไม่ได้แม่ ตอนแรกๆทรายพูด
เสร็จต้องรีบเดินหนีเลย เพราะถ้าอยู่ต่อเราอ้อมเขาแน่ๆ เช่น วันนี้พาแม่ไปกินข้าวหน่อย วันนี้ไม่ได้ ทรายติดงาน
วันอื่นได้ไหมแม่ แม่บอกจะไปวันนี้ เราก็ก โอเค ถ้าไปวันนี้ แม่ไปกับน้องชายนะ ได้ไหม แม่ก็บอกไม่เอา จะไปกับ
ทราย เราก็กต้องยืนยันคำเดิมว่า ถ้าจะไปกับทราย ขอเป็นวันอื่นนะ เขาก็จะคร่ำครวญ เราก็กต้องพยายามไม่คร่ำ
ครวญตามเขา ซึ่งยากมากๆๆ แล้วถ้าเราไปคิดถึงสิ่งที่สังคมบอกว่า ลูกที่ดีควรเป็นยังไง เราจะดูบาปมาก นรกก
สูบมาก แต่อย่าลืมนว่ามันต้องมีจุดสิ้นสุด อย่าเอาความรู้สึกตรงนั้นบดบังความเป็นจริงที่ว่า มันเป็นแบบนี้ เพราะเรา
ล้มเหลวในการจัดการความสัมพันธ์กับพ่อแม่

จริงๆทรายเสียดายเหมือนกันที่ยังไม่เจอจุดพอดีกับแม่เลย เขาก็ป่วยติดเตียงไปก่อน เราไม่น่าจะตามใจเขา
มาตลอด เลยไม่ได้หาวิธีใหม่ๆในการอยู่ด้วยกัน เขาก็ไม่ได้เห็นเราเวทชั่นที่เป็นมนุษย์ธรรมดา ไม่ใช่มนุษย์ที่ตามใจ
เขาทุกอย่าง ถ้าเราบอกแม่ตั้งแต่ตอนนั้นว่า เราชอบอะไร ไม่ชอบอะไร รูปแบบชีวิตของเรากับแม่มันไม่น่าใช่แบบนี้
มันน่าจะปกติกว่านี้

5

แม่เป็นแม่ในแบบของเขา

จริงๆแล้วแม่เขาเป็นตัวเขา ไม่ได้พยายามทำตัวเป็นคนอื่นเลย ทรายเองเสียอีกที่รับความจริงได้ไม่เท่าเขา เช่น ฉันทไม่เลี้ยงนมแม่หรอกนะ เลี้ยงนมผงนี้แหละ ชี้เกียจอุ้มอะ เมื่อย อาบน้ำเทรอ อาบไม่เป็นอะ ฉันทกลัวทำแก หล่นด้วย ให้พ่อแกอาบแล้วกัน หรือวันนี้ป่วย ตื่นไม่ไหว ไปส่งไม่ไหวนะ นอนแล้วกัน คือเขาเป็นมนุษย์มากๆ เพียงแต่ว่าเขากบพร่อง และเขากบอกเราตรงๆตลอด ทรายเองนี่แหละที่ไปพยายามทำให้ข้อบกพร่องของเขาไม่เป็น ข้อบกพร่อง พยายามคิดว่า แม่ที่ไหนเขาก็ทำแบบนี้ ซึ่งมันไม่ใช่ แม่เขาเป็นคนแบบนี้ เขาก็น่ารักในแบบของเขา ไม่ใช่ในแบบที่เราหวังให้เขาเป็น เขาไม่ได้พยายามปิดด้วยซ้ำว่าเขาเป็นคนแบบไหน

ตอนเด็กๆทรายเป็นเด็กตกผละ เพราะชี้เกียจ แม่บอกว่า ไม่เป็นไร ซ่อม วันหนึ่งเราต้องไปซ่อมบาส ซึ่ง เป็นเด็กคนเดียวที่ตก ทีนี้จะให้ซ่อมยังไงละ คุณครูเลยให้ไปโรยปูนขาวรอบสนาม จัดการรังัดเหล็กด้วย ทรายก็ทำ

ไปง่อกๆแง่งๆ แม่มาเห็นก็บอกว่า ซ้ำมาก ฉันทัดเอง แม่ซึ่งแต่งตัวสวย แต่งตัวเต็ม กระโปรงบานกว้าง มานั่งริมสนามกับเรา หรือตอนที่มิชีวิตอยู่ บางทีคนที่ไม่ชอบเราถามแม่ว่า รู้สึกอย่างไรที่ลูกเป็นคนแบบนี้ แม่จะตอบไปเลยว่า ฉันทุ้สึกดีใจ เพราะตั้งใจเลี้ยงแบบนี้ ซึ่งเช้าวันนั้น แม่อาจเพิ่งตำทราญว่าทำอะไรไม่เข้าท่า แต่ยังไม่คนอื่นห้ามตำลูกฉัน นี่คือการนารักของแม่

เราจำได้ทั้งหมดแหละทั้งการนารักและไม่นารัก เวลาที่เล่าเรื่องแม่ให้ใครฟัง ไม่ใช่ว่าทราญไม่รัก ถ้าคนไม่รักกัน เขาจะไม่มืผลอะไรกับชีวิตเราเลย แต่เพราะรักมาก ๆ มันเลยทำให้เราเจ็บปวด ทำให้เราอยากจะทำดีให้ได้อย่างที่เขาคัดต้องการ

ตอนเด็ก ๆ เราไม่รู้หรือว่า หลาย ๆ อย่างที่แม่ทำ เขาทำเพราะอยากทดสอบความรักเรา เราารู้สึกว่า เราไม่ใช่ลูกอย่างที่เขาปรารถนา และเขาก็ไม่ได้เป็นแม่อย่างที่เราปรารถนาด้วย เขาไม่เหมือนแม่เพื่อนเลย ซึ่ง หุย ดุสิ ใส่ชุดผ้าไหมไทยพระราชทานเดินเข้ามาในโรงเรียน หูหระ แต่แม่ทราญนุงกระโปรงสีชมพูแบบบานที่สุด เดินสูบบุหรี่เข้ามาในโรงเรียน “ไป พี่ทราญกลับบ้าน” ตอนนั้นพอโตแล้วกลับไปมองก็เข้าใจ ก็แห่งสิวะ เขาเป็นแม่เพื่อน ไม่ใช่แม่เรา

6

ความคาดหวังและการเปรียบเทียบ

จริงๆ แล้วสังคมมีวิธีคิด มีรูปแบบของมันอยู่ว่า อันนี้คือดี อันนี้คือไม่ดี ใครทำเซ็คลิสต์ได้ครบทุกข้อแปลว่าเยี่ยมไปเลย ตอนเด็ก ๆ ทราญก็รู้สึกวว่าเราต้องทำให้ได้แบบนั้น เราควรเป็นคนทีควรจะเป็น ชีวิตต้องไปจบที่การแต่งงาน มีครอบครัว มีลูก อย่างเรื่องของพ่อแม่ เราต้องกตัญญู ไม่มีใครรักเรา พ่อแม่ก็รักเราเสมอ ยังมีแม่อยู่ก็ตีเท่าไรแล้ว หรืออะไรใดๆ ก็ตาม แต่พอใช้ชีวิตจริงๆ มันเจอเงื่อนไขจริงๆ กับคนจริงๆ ทีเราต้องไม่ลืมว่า แม่ก็เป็นคน แฟนเราก็เป็นคน ตัวเราเองก็เป็นคน ข้อแม่ในชีวิตแต่ละคนไม่เหมือนกัน ใ้อสิ่งทีดูเป็นอุดมคติบางอย่างมันทำไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ เพราะมันเป็นไปไม่ได้ แค่นั้นเลย ไม่ใช่ความผิดของใคร

ก่อนหน้านี้เราไม่เข้าใจเรื่องนี้ เราทุกขว่าทำไมเราทำไม่ได้ ทำไมเราไปถึงจุดนั้นไม่ได้ ยิ่งมองไปที่คนอื่นก็มีคำถาม ทำไมเขาทำได้วะ ตกลงปัญหามันอยู่ที่เราหรืออะไรกันแน่ จนมาถึงจุดหนึ่งก็รู้สึกวว่า ปัญหาไม่ได้อยู่ที่นิสัยเรา หรือตัวเราไม่ดีพอ แต่ปัญหาอยู่ที่ความคาดหวังกับการเปรียบเทียบของเรา ถ้าเราเลิกคาดหวัง เลิกเปรียบเทียบ จริงๆ ชีวิตแทบจะไม่ได้มีปัญหาอะไร หลังๆ พอเลิกคาดหวังและรู้สึกผิด ชีวิตก็ผ่อนคลายมากขึ้น

พอมองย้อนกลับไป สิ่งเหล่านี้มาจากการเลี้ยงดู เราเป็นลูกคนแรกของแม่ แม่ก็คาดหวังละ ขนาดพ่อแม่ที่มีพื้นฐานปกติก็ยังคงคาดหวังต่อลูก แม่ทรายมีภาวะที่อ่อนไหวกว่า ทันทิตีเขามิ ลูก ชีวิตก็แทบจะแยกออกจากสังคมเลย เขาจึงคาดหวัง ยิ่งพอมาทำงานตรงนี้ ซึ่งเป็นงานที่เหมือนกับงานของพ่อและพี่สาวคนละแม่ เลยเหมือนเราต้องสู้พ่อกับพี่สาวให้ได้ เวลาเราเล่นละคร คนอื่นอาจบอกว่า ฉากเมื่อกี้เล่นดีมาก ๆ แต่แม่เขาจะตีว่า ถ้ารอจังหวะอีกนิดจะดีกว่านี้ และในความเป็นลูก ก็จะมีคอมเมนต์ทำนองว่า ลูกคนอื่นเขาทำอย่างนู้นอย่างนี้ให้ ตัดพ้อต่อว่าต่างๆ โดยที่ใจจริงเขาไม่ได้อยากหวดหรืออยากตำว่าเราไม่ดี เปล่าเลย เขาแค่คาดหวัง แม่อยากได้แบบนี้ ซึ่งเราก็พยายามเป็นอย่างที่แม่เขาฝันไว้ แน่นนอนล่ะว่า ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง อันไหนทำได้ก็ถือว่าโชคดีไป ไอ้ที่ทำไม่ได้ก็กอดตัน ซึ่งทรายอาจจะโกรธแม่ในบางเรื่อง แต่เรารู้ว่าเรารักเขา เพียงแค่วิธีการของเรามันจะบิดเบี้ยวกันทั้งคู่

7

ชีวิตที่เพิ่งเริ่มใช้

ขณะที่ชีวิตคนอื่น อายุสิบสี่-สิบห้าก็ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน อายุสิบแปดต้องตัดสินใจเรื่องเรียน มีรัก มีเลิก มีรุ่น มีนี่ แต่เราเริ่มทำงานตั้งแต่อายุสิบสี่ มันย้อนกลับกันคนอื่นหมดเลย ตอนอายุสามสิบปลายๆเลยเหมือนเพิ่งได้ชีวิตตัวเองคืนมา ตื่นเต้นมาก เนี่ย ไม่เคยไปเสมีดเลย ได้ไปเสมีดครั้งแรก โอโห ได้ไปเที่ยวกับเพื่อน ได้แชร์ห้องนอนกับคนอื่นที่ไม่ใช่แม่ โลกมันมีอะไรที่เราไม่เคยอีกเยอะเลย ตอนนั้นก็เลยตีใจมากที่ไม่มีลูก ดีใจมากๆ ดีใจกับเด็กคนนั้นที่ต้องมาเกิดกับเราด้วยว่า ดีแล้วหนู ไปเป็นทวดา นางฟ้า เป็นดวงดาวอะไรก็ได้ อย่ามาต้องตกกระทากับพี่เลย เพราะรู้เลยว่าเราไม่พร้อม แล้วก็เข้าใจเวลาคนบอกว่า ไม่พร้อมมีลูก แม้จะมีลูกมาแล้วสองคน เพราะมันไม่ใช่ความพร้อมไม่พร้อมเรื่องเงิน แต่เป็นเรื่องไม่ความพร้อมทางจิตใจ

จริงๆเราเริ่มเลือกอะไรด้วยตัวเองไม่นานมานี้เอง หมอบอกให้เราเริ่มแต่งตัวแบบที่เราอยากลองใส่ เพราะปกติไม่เคยซื้อเสื้อผ้าด้วยตัวเอง แม่ซื้อเสื้อผ้าให้ตลอด เขาจะบอก แต่งแบบนี้ดีกว่า สวยกว่า ซึ่งก็จริง แต่ทำให้เราไม่เคยลองแบบอื่น สีอื่นเลย เวลาใส่อะไรลงมา แม่ก็จะไล่ให้ไปเปลี่ยนทุกที ห้องที่อยู่ก็ไม่มีอะไรเป็นของตัวเองเลย จำได้ว่า เมื่อก่อนเราเคยแปะโปสเตอร์ไว้ในห้อง พอวันหนึ่งกลับจากทำงาน แม่รี้ออกหมดแล้ว ทาสีทับ เราก็ด่า แม่บอกว่า ไม่สวย รก แบบนี้ดีกว่า เราเลยรู้สึกว่ เราอยู่บ้านเหมือนผู้เช่า ไม่เป็นเจ้าของเลย ตอนนีเหมือนนับหนึ่งใหม่ทุกอย่าง อยากกินอะไร อยากใส่ชุดอะไร อยากแต่งห้องแบบไหน เราก็ดิ้นเต้นทุกทีว่า เราทำได้เหอวะ

ทรายได้ชีวิตกลับมาก่อนแม่เสียนิดหน่อย เมื่อก่อนเราไม่เคยถือเงินเอง แม่จัดการธุรกรรมให้ทุกอย่าง แต่พ่อแม่ป่วย จัดการธุรกรรมต่างๆไม่ได้ เราต้องจัดการด้วยตัวเอง แรกๆก็วุ่นวายมาก เพราะแม่ทำอะไรไว้ไม่รู้ทั้งที่เข้าท่าไม่เข้าท่า เจอเรื่องจุกจิกมากมาย เหมือนถูกโยนไปในที่ที่หนึ่งแล้วต้องหาทางออกเอง แต่อีกด้านก็รู้สึกเหมือนอยู่ๆถูกหอย มีเงินใช้ แรกๆก็ทำตัวไม่ถูก แต่ตอนนี้เริ่มรู้ว่าอยากใช้เงินไปกับอะไร เพิ่งเริ่มซื้อคอร์สบำรุงผิว

ใช้สกินแคร์ เริ่มทำอะไรที่อยากทำ เช่น แต่งห้อง ซื้อเครื่องฟอกอากาศ ซื้อเทียนหอม ซื้อดอกไม้มาปัก เลี้ยงแมว เรียงเตียงหน้า ฯลฯ

8

สวัสดี ครอบครัวอีกเสบ

ตอนแรกๆเราไม่ค่อยพูดเรื่องตัวเอง ไม่ได้รู้สึกเงินหรือรู้สึกว่าจะต้องปิดนะ แต่ไม่รู้ว่าจะพูดทำไม เรื่องมันไม่ได้มีอะไรเลย แต่พอเริ่มพูด และไปออกรายการที่ไทยพีบีเอสเรื่องโรคสมองเสื่อมของแม่ ทราบดีใจมากกว่าคนดูเยอะ คนแชร์ว่าตัวเองก็เจอปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่เยอะมาก หลายคนเจอครอบครัวอีกเสบ บางคนก็อีกเสบเรื่องคู่รัก เรื่องเพื่อน แล้วพอคนรู้ว่ามันเป็นโรคซึมเศร้าอีก คนก็จะพุ่งเข้ามาถามเต็มเลย ทราบดีใจรู้สึกว่ายัย อ้อ การพูดเรื่องของเรามันทำให้เขารู้สึกมีเพื่อน ทำให้เขารู้สึกว่ามันโอเคที่ความสัมพันธ์กับพ่อแม่จะไม่ดี ไม่เหมือนเพื่อนบ้าง ไม่เหมือนอุดมคติ แล้วทราบดีก็ยังมีชีวิตอยู่ได้ โดยไม่โดนธรณีสูบ

ทันทีที่รู้ว่าการพูดของเราให้กำลังใจคนอื่นได้ มันช่วยให้เรื่องของเราขยับน้อยลง ทราบดีใจพูด เวลาใครมาขอสัมภาษณ์ ส่งคำถามมาแล้วเราไม่ซีเกียจเกินไป เราก็จะตอบ เหมือนเป็นการส่งต่อความรู้เป็นทอดๆ โดยที่ไม่เอากรอบจริยธรรม กรอบความดีงามมาจับ ไม่ต้องเอา IG คนอื่นมาวัดตัวเรา วัดความดีงามของเรา วัดพ่อแม่เรา วัดครอบครัวเรา

เราคิดว่าคนรุ่นน้องๆเริ่มตั้งคำถามมากขึ้น ไม่ใช่เฉพาะเรื่องความสัมพันธ์หรือเรื่องของครอบครัว เขาเริ่มตั้งคำถามกับโลกรอบๆตัว ทำไม อะไร ยังไง เพราะว่ามันมีอะไรให้เขาเห็นให้เขาอ่านมากขึ้น มันทำให้เขาสงสัย แต่ว่าคนรุ่นก่อนๆไม่มีรูปแบบให้เห็นขนาดนี้ ทำให้เขาลืมตั้งคำถาม และนี่ก็ว่ามันมีอยู่แบบเดียว

โลกทุกวันนี้จึงเป็นการปะทะของคนทีเห็นโลกหลายแบบกับคนที่เข้าใจว่าโลกมันมีอยู่แค่นี้แหละ

เรื่อง พรรรัตน์ วชิราชัย

นักเขียนที่ไม่ได้เป็นแม่ เป็นลูกที่ดีบ้างและไม่ดีบ้าง แต่รักแม่ แม่ส่วนใหญ่รู้สึกไม่ค่อยดีกับการเป็นลูก เป็นแม่แมว ตาบอดหนึ่งข้าง เป็นน้องสาวของพี่สาวหนึ่งคน ระหว่างทำคอนเทนต์ รู้สึกว่าตัวเองกำลังถูกชีวิตเจียรระไน เจ็บๆ คั่นๆ เป็นอย่างมาก

ภาพ อารงรัตน์ บุญประยูร (ลุงตุ๋ย)

ช่างภาพโดยอาชีพ เป็นคน ชอบอ่านหนังสือ อ่านตั้งแต่ลูกกล้วยแขก ยันพุทธธรรมเล่มโต การเขียนบล็อกทำให้หัน มาสนใจการเขียนมากขึ้น ไม่ใช่เขียน นักคิด เป็นเพียงช่างภาพที่อยากจะเขียนเท่านั้น

สนับสนุนโดย

